

OANA PREDA

LIMBAJUL SCRIS LA ELEVII CU ADHD

Etiologia tulburărilor și intervenții psihopedagogice

OANA PREDA

LIMBAJUL SCRIS LA ELEVII CU ADHD

Etiologia tulburărilor și intervenții psihopedagogice

Argonaut
Cluj-Napoca, 2018

Seria:
Științe ale educației

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Habil. Ion Albulescu

Prof. univ. dr. Mușata Bocoș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PREDA, OANA

Limbaajul scris la elevii cu ADHD. Etiologia tulburărilor și intervenții psihopedagogice / Oana Preda. - Cluj-Napoca : Argonaut, 2018.

Conține bibliografie

ISBN 978-973-109-799-2

159.944

© Autorul & Argonaut

Tehnoredactare & Coperta: MYROBIBLION

Editura Argonaut

Str. Ciucaș, nr.5/15

Cluj-Napoca

Mobil: 0730.015.485

e-mail: edituraargonaut@yahoo.com

www.editura-argonaut.ro

Consilier editorial atestat: Emil POP

Editura ARGONAUT este acreditată CNCSIS / CNCS din anul 2002

CUPRINS

INTRODUCERE	9
 CAPITOLUL I	
TULBURAREA HIPERACTIVĂ CU DEFICIT DE ATENȚIE (ADHD) ..	10
1. Evoluția terminologiei referitoare la ADHD.....	10
2. Etiologia și epidemiologia ADHD.....	12
3. Diagnosticul ADHD	14
3.1. Criterii diagnostice.....	15
3.2. Diagnostic diferențial și tulburări asociate posibile.....	18
3.3. Noi tendințe în diagnosticul și evaluarea sindromului ADHD.....	22
3.4. Demersul diagnosticării și evaluării ADHD	23
 CAPITOLUL II	
CARACTERISTICI ALE DIFICULTĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE ȘI	
ALE TULBURĂRIILOR SPECIFICE DE ÎNVĂȚARE	29
1. Delimitări conceptuale.....	29
2. Caracteristici ale tulburărilor specifice de învățare.....	30
3. Caracteristici ale dificultăților de învățare.....	32
4. Categorii ale dificultăților de învățare din domeniul limbajului scris	34
 CAPITOLUL III	
ABORDĂRI PSIHOPEDAGOGICE ȘI NEUROPSIHOLOGICE	
ALE ACTIVITĂȚII DE SCRIERE	37
1. Definiții operaționale și factori implicați în scriere	37
2. Mecanisme neuropsihologice ale scrierii de mână	38
3. Rolul memoriei în achiziția și funcționalitatea limbajului oral și scris	40
4. Modele neuropsihologice ale scrierii	41
4.1. Modelul lui Van Galen (1991).....	41
4.2. Modelul neuropsihologic al scrierii manuale propus de Zesiger (1995)...	43
4.3. Modelul „căii duale în cascadă” al scrierii cuvintelor (O. Preda, 2018)....	44
5. Implicații ale stilurilor cognitive bazate pe tratarea secvențială sau pe tratarea simultană a informațiilor în achiziția scrierii și citirii	45

CAPITOLUL IV

ROLUL CONȘTIINȚEI FONOLOGICE, PROCESĂRII FONOLOGICE ȘI AL TRATĂRII INFORMAȚIILOR LINGVISTICE ÎN LIMBAJUL SCRIS

1. Precizări terminologice	48
2. Relații de cauzalitate reciprocă între conștiința fonologică, procesarea fonologică și învățarea limbajului scris	49
3. Tulburări ale tratării informațiilor lingvistice cu implicații în învățarea scrierii și citirii	51
4. Modelul lui Frith privind relațiile dintre lectură și scriere	54
5. Etape ale învățării scrierii și criterii de evaluare abilităților de scriere	56
5.1. Etape ale învățării scrisului	56
5.2. Criterii de evaluare a abilităților de scriere	59

CAPITOLUL V

SPECIFICUL DISGRAFIILOR – CA TULBURĂRI DE ÎNVĂȚARE A SCRIERII

1. Definiții operaționale și factori etiologici	61
2. Clasificări ale disgrafiilor	66
3. Explicații privind prezența tulburărilor motorii și psihomotorii în sindromul dislexico-disgrafic la elevii cu ADHD	69
4. Relațiile dintre tulburarea de achiziție a coordonării (TAC) și dispraxiile de dezvoltare cu impact asupra disgrafiilor	72

CAPITOLUL VI

EFACTUL INTERVENȚIILOR EDUCATIVE PERSONALIZATE PENTRU ATENUAREA DISGRAFIILOR LA ELEVII CU ADHD

1. Obiectivele, ipotezele cercetării	78
2. Participanții la cercetare	79
3. Metodologia cercetării: metodele, probele și instrumentele utilizate	80
4. Variabilele cercetării	83
5. Derularea cercetării și procedura de lucru	83
6. Analiza rezultatelor	88
6.1. Analiza rezultatelor obținute de elevii cu ADHD la scala E	88
6.2. Dificultățile de scriere la elevii cu ADHD evaluate cu subscala EF	90
6.3. Dificultățile de scriere la elevii cu ADHD evaluate cu subscala EM	91
6.4. Analiza rezultatelor obținute de elevii cu ADHD la scala Disgrafie	93
6.5. Profiluri de scriere disgrafică la elevii cu ADHD	94
6.6. Disortografia la elevii cu ADHD	97

6.7. Trecerea de la scrisul de mână la scrierea pe computer în cazul elevilor cu disgrafii grave.....	99
7. Discutarea rezultatelor	101

CAPITOLUL VII

EFICACITATEA UNOR PROGRAME DE ÎNVĂȚARE A SCRIERII

CURSIVE	103
1. Programe de învățare și de ameliorare a scrierii	103
1.1. Învățarea suplimentară a scrisului.....	103
1.2. Antrenamentul neuro-motor (<i>Neuromotor Training</i>).....	104
1.3 Programe senzorio-motorii	105
2. Acțiuni psiho-pedagogice pentru corectarea unor deficite și pentru dezvoltarea abilităților de scriere.....	106
3. Argumente pentru învățarea scrierii cursive	110

CAPITOLUL VIII

CONCLUZII FINALE: Valoarea cercetării, limite și direcții viitoare de cercetare	112
--	-----

BIBLIOGRAFIE	116
---------------------------	-----

ANEXE	129
--------------------	-----